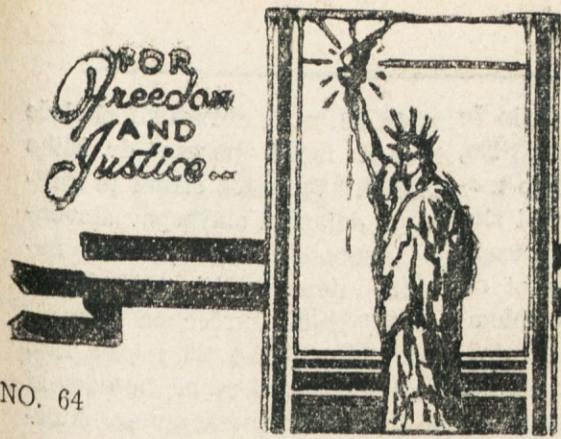

AMERIŠKA DOMOVINA

Antonia Pavlic
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y.
7-8-0
11227

IN SPIRIT
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 1, 1970

STEV. LXVIII — VOL. LXVIII

Čete ZDA lahko hodijo v Kambodžo pomagati!

Doslej so ameriške oborožene sile nastopile proti rdečim onstran meje le, če so jih ti napadli.

WASHINGTON, D.C. — Tiskovni urad Bele hiše je na Velikonočno soboto objavil, da so poveljniki naših čet ob vietnamsko-kambodžanski meji dobili pravico, da svoje vojaške oddelke lahko pošiljajo preko reke Mekong na kambodžansko stran na pomoč protikomunističnim silam. Ta novica je sprožila precej debate, ki se je zgoštila v vprašanje, ali smo se res že vtaknili v gverilsko vojskovanje v Kambodži, ki ga po vsej verjetnosti hočejo vietnamski partizani organizirati.

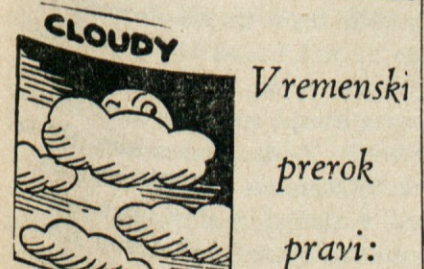
Odgovor na to vprašanje je trenutno tak: Naši poveljniki so preje imeli pravico, da gonijo sovražnika preko reke Mekong, ako ugotovijo, da išče nasprotnik na kambodžanski strani svoje pribežališče. Komunisti so radi tega takrat zagnali velik hrup, ki se je pa kmalu poleglo, kajti naši poveljniki so lahko zmeraj dokazali, da so partizani dali povod, da so naše čete prešle začasno na kambodžansko stran, dokler niso sovražnika onesposobile za boj. Potem so se vrnile na vietnamsko stran. Vojaske akcije naših oboroženih sil so bile torej zmeraj le začasne in posledica vojaške taktike vietnamskih gverilcev.

Sedanji odlok Bele hiše ni ustvaril novega položaja. Naš poveljniki so ohranili dosedanje pravice, niso pa dobili novih pooblastil, ki bi jim dovoljevala, da se za stalno in na lastno pobudo na kambodžanski strani. Ker se — kot vse kaže — na kambodžanski strani lahko razvija državljanska vojna, bo postal položaj naših čet ob vietnamsko-kambodžanski meji bolj živ. Nastala bo namreč res nevarnost, da se tudi na podlagi sedanjih pooblastil zapletemo v kambodžansko državljansko vojno.

Del Corso smatra Črne panterje in SDS za del komunistične zarote

COLUMBUS, O. — Gen. S. T. De Corso, poveljnik narodne garde Ohia, je dejal, da so "Črni panterji in črni aktivisti po komunistih inspirirani revolucionarni kot so disidenti na kampusih".

V nagovoru na člane Rotary Cluba tu je poveljnik Narodne garde v Ohio rekel: "SDS (Studentje za demokratično družbo) so podaljšek komunistične zarote, ki je dejavna že 50 let v tujih deželah, v tej pa zadnji dve leti." Za generala je "podaljšek komunistične zarote" tudi MOBE — Mobilizacijski odbor za končanje vojne v Vietnamu.

Oblačno z verjetnostjo dežja in na noč snega. Najvišja temperatura okoli 40.

Ugrabljeno japonsko letalo še v Seoulu!

TOKIO, Jap. — Severna Koreja je objavila, da bo dovolila pristaneek ugrabljenega japonskega letala, ki je ob večerj zjutraj čaka na letališču pri Seoulu. Letalo je ugrabila skupina 15 levičarskih japonskih študentov, članov "Rdeče armade", in zahtevala od pilota, da leti z njim v Severno Korejo. Pilot je zahtevil ustregel, pa moral kreniti v Južno Korejo, ko so Severni Korejci začeli na letalo Boeing 727 s 115 osebami na krovu streljati.

Letalo je bilo ugrabljeno kmalu potem, ko je odletelo s letališča pri Tokiu proti otoku Sikoku na južnem Japonskem. Oblasti v Seoulu so skušale ugrabitelje prevariti s tem, da so delate vtis, da je letalo dejansko pristalo v Severni Koreji. Ugrabitelji so to igro naglo spregledali in vstrajajo, da mora letalo leteti v Severno Korejo ali pa ga bodo uničili, preje pa še pobili vseh 100 potnikov, ki so še vedno v letalu.

Bavarska se pripravlja na olimpijske igre 1972

MONAKOVO, Bav. — V Monakovem bodo 1. 1972 olimpijske igre. Do takrat hoče Monakovo postati velemesto, saj ima že 1.3 milijona prebivalcev. K značajni velemesta spada tudi podzemna železnica. Ne bo sicer tako dolga kot v drugih velemestih, zato bo pa najmodernejša na svetu. Glavna proga bo dolga le 4.2 milje, bo peljala od glavnega kolodvora do Olimpijskega stadiona. Seveda pa ne bo to edina proga. Že sedaj gradijo nekaj dodatnih.

Prva dodatna proga je že izročena prometu. Rabijo jo največ za vezbanje železniškega osebja in za — radovedneže, ki se kar pridno vozijo na treh milijah gor in dol. Po olimpijskih igrah bo podzemna železnica postala hrbtenica mestnega prometa in se bo razširila daleč v okoličje.

Našega prihodnjega predsednika ZDA bo izbiral dolar?

WASHINGTON, D.C. — To ni izjava, rojena iz domišljije tega ali onega političnega opazovalca, ampak izjava sedanjega gospodarja v demokratični stranki L. O'Briena. On ima pravico povedati svoje mnenje o tem problemu, saj je bil v svojem življenju zaupnik dveh demokratiških predsednikov in podpredsednika Humphreya. Pozna torej zakulisno politiko bolje kot kdo drugi. Ve pa tudi, kako nabirajo denar druge stranke in strankam podobna gibanja. Ve pa tudi, da so leta 1968 samo republikanci mogli plačati svoje dolge, demokrati pa ne.

Predsedniški kandidat sen. E. McCarthy se je na primer za svojo kampanjo moral zadolžiti za več kot pol milijona dolarjev. Največ stroškov je imel s televizijo, radijem in potovanji z letali. Po končani kampanji so mu ostali le dolgi. Njegovi prijatelji so mu pomagali, da se je s svojimi upniki poravnal; male je plačal popolnoma, velike pa le s sporazumnimi odstopki. To ni vznemirjalo ne njega, ne njegovih upnikov. Vsi so vedeli, da se bo tako končalo, ako ne bo zma-

Vladi v Sudanu uspelo streli upor mahdijcev

Levičarska vojaška vlada Sudanu je objavila, da ji je uspelo streli upor pristašev Imena el Mahdija, islamskega verskega vodnika.

KARTUM, Sud. — Sudan je nemirna dežela, kot je večina vseh novih držav Afrike. Njegova posebna težava je v tem, da je blizu dve tretjini prebivalstva v severnem in srednjem delu republike arabskega porekla, preostala tretjina na jugu pa črnici. Med obema skupinama divja že skozi 10 let bolj ali manj vroča državljanska vojna.

Ta ima seveda svoj vpliv tudi na vladačo arabsko plast. Prevrat sledi prevratu in nobeni vladi ne prerokujejo dolgega življenja. Trenutno je na oblasti vojaška vlada, ki je potisnila lani z oblasti verskega vodnika islamskih Sudancev Mahdija. Začela je ubirati močno na levo in se povezala z egiptskim Naserjem.

Levičarska politika vojaške vlade zagrizenim muslimanom ni po volji. Odpor proti njej je rasel, dokler ni v ponedeljek butnil v upor v Widno Bawi predelu mesta Kartuma. Notranji minister polk. Faruk Hamadallah je preko radia objavil včeraj, da je upor pristašev Imana el Mahdija strl. V spopadih naj bi padlo 26 vojakov in policajev, izgube upornikov pa niso bile objavljene.

Mahdijevi pristaši so znani islamski verski fanatiki, imenovani derviši. Ti so pod prvim Mahdijem leta 1885 napadli in osvojili britansko vojaško postojanko v Kartumu in Angleži so rabili skoraj 13 let, da so upor končno leta 1898 strli.

Sporočajte domače vesti!

seveda se bodo gradbeni dela izvajala le postopoma, kajti investicije bodo zahtevale ogromne kapitalne.

Na dogovor med Suvano Fumo in komunisti ni treba kmalu računati

VIENTIANE, Laos. — Hanoi je sporočil Suvani Fumi, da je novo premirje v Laosu mogoče le v tem slučaju, da Amerika pretrga bombardiranje komunističnih čet v Laosu, posebno pa še znane Hočiminhove poti. Fuma je odgovoril, da je to "nemogoč" pogoj, ni pa o tem uradno obvestil vlade v Hanoiu.

Laoska vlada sedaj išče novo obliko, da poživl razgovore s Hanoiem. V Hanoiu ne verjamejo dosti, da bi jo kmalu našla. Fuma namreč misli, da se je vojaški položaj čisto spremenil s prevratom v Kambodži.

Vietnamski komunisti so v svojih načrtih že znova združili Vietnam, Laos, in Kambodžo v nekdanjo "Indokitajsko" in hočejo dobiti pod svojo kontrolo ves ta del Azije, najprvo pod vojaško, potem pa še politično. Fuma se boji, da vietnamski komunisti sploh ne bodo hoteli resno govoriti o sporazumu z Laosom, dokler ne vidijo, kako se bo razvijal položaj v Kambodži. Tako je prevrat v Kambodži ustvaril v Aziji nov položaj, ki ga danes ni mogoče niti pregledati. Zato se je Fuma postavil na stališče, da so zanj sedanjí predlogi iz Hanoia nesprejemljivi, da pa radi tega ne odklanja razgovorov z vlado v Hanoiu.

Stališče Suvane Fume je gotovo zanimivo. Mož pozna dobro dejansko stanje v Indokitajski in si ne dela utvar. Na drugi strani pa njegova sodba ne obeta nič dobrega.

Politični ropi

SAO PAULO, Brazil. — Protivladni teroristi so v ponedeljek napadli in oropali pet bank in en oklopni avto Brink družbe za skupno \$115,000. Teroristi naj bi bili pripadniki levičarjev, ki so pred 6 leti začeli revolucijo in s tem pripravili vojaštvo, da je odstavilo civilno vlado in samo prevzelo oblast.

RDEČI IZVEDLI VRSTO NAPADOV V J. VIETNAMU

V zadnjih 24 urah so rdeči v Južnem Vietnamu izvedli blizu 100 napadov na razne zavezniške postojanke in oporišča, največ na področju vzdolž meje Kambodže. Delno so bili to le napadi z raketami in minami, delno pa so tem napadom sledili napadi pehote. Ameriške oborožene sile so imele pri teh napadih najmanj 38 mrtvih in preko 200 ranjenih.

SAIGON, J. Viet. — Rdeči so včeraj začeli vrsto napadov na zavezniške postojanke, ki so se danes še povečali in razširili. Skupno so streljali in delno napadli tudi s pehoto okoli 100 zavezniških položajev in oporišč. Ameriške oborožene sile so imele pri teh napadih in spopadih skupno vsaj 38 mrtvih in preko 200 ranjenih. Zavezniško vrhovno poveljstvo sodi, da je to le kratka rdeča ofenziva, ki bo v nekaj dneh minila. Vsekakor je to najmočnejši in najboljšežnejši rdeči nastop v Južnem Vietnamu v zadnjih dveh mesecih.

Največ napadov je bilo vzdolž kambodžanske meje in v širši okolici Saigona, nastopili pa so rdeči tudi na področju Da Nanga, Cam Ranh, Nha Tranga in proti ameriškim vojaškim oporiščem nekaterih divizijskih glavnih stanov severno od Saigona. Štirje večji spopadi na tleh so bili v bližini meje Kambodže zahodno in severozahodno od Saigona. V teh spopadih so imeli Amerikanci po prvih poročilih 8 mrtvih in 43 ranjenih, rdeči pa 49 mrtvih.

Ameriško vojaško poveljstvo je objavilo, da je bilo eno Phantom letalo zadeto nad Severnim Vietnamom, pa mu je uspelo vrniti se v bližino oporišča na Tajskem. Pilota sta srečno odskočila, letalo pa je kakih 150 milj od svojega oporišča na Tajskem treščilo na tla.

Nad polovico farne

Nad polovico vse površine države Oklahoma je obdelana zemlja farmarjev.

Iz Clevelanda in okolice

Prijazen obisk—

G. Ivan Blatnik iz Ljubljane je prišel v Cleveland na obisk k sestri Mrs. Ani Tomšič, 1193 E. 61 St., sestri Mrs. Mary Blatnik in polbratu g. Franku Mervarju. Nastanjen je pri Mrs. Tomšič. Tukaj ostane predvidoma do srede meseca maja. Želimu mu najlepšo zabavo in da bi se prijetno domače počutil med nami. Dobrodošel!

Iz bolnišnice—

Mrs. Mary Filipovic, 2118 W. 35 St., se je pred dvema tednoma vrnila iz Richmond Heights splošne bolnice. Lepo se zahvaljuje vsem za pozdravne kartice, obiske, cvetlice in darila, katera je prejela v bolnišnici in še sedaj na domu. Je še vedno pod zdravniško oskrbo.

Rojstni dan—

Poznana rojakinja Mrs. Frances Skubic, roj. Povše, 15400 Lucknow Avenue, praznuje danes svoj 85. rojstni dan. V Ameriko je prišla po prvi svetovni vojski, doma pa je iz Medvedjaka pri Velikem Grabnu, fara St. Vid pri Stični. Mrs. Skubic je bila pred leti zelo delavna pri fari Marije Vnebovzete in pri Ligi Slovenskih katoliških Amerikancev. Vedno in povsod je rada pomagala. Že dolgo je tudi zvesta naročnica našega lista. Čestitkam domačih, prijateljev in znancev se pridružuje tudi Ameriška Domovina ter Mrs. Skubic želi še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Rokoborba—

Jutri zvečer ob osmih bosta nastopila znana poklicna rokoborca Johnny Powers in "Veliki Igor" proti Teksancama iz Waxahachie, ki sta znana pod imenom "Outlaws" v Areni na 3717 Euclid Ave.

B. Lukens v Clevelandu—

Jutri bo v Empire Room, Sheraton Cleveland Hotela sprejem za kong. Buz Lukensa, ki kandidira za guvernerja na republikanski listi pri primarnih volitvah. Vstop za par je \$25. Za podrobnosti kličite 771-0752 ali pa 391-3710.

Sladosled dražji—

Zaradi povišanih stroškov v okviru nove delovne pogodbe so izdelovalci sladoleda objavili, da bo njegova cena v kratkem povišana.

Župan obžaloval—

Zupan C. Stokes je v osebnem pismu izrazil svoje obžalovanje za napad študentu Shemu O. Wandigi iz Kenije na Murray Hill preteklo nedeljo. Afriški študent še ni dolgo v našem mestu in mu razmere niso poznane. Tako je v nedeljo šel v neko avtomatično pralnico na Murray Hill, kjer so ga trije beli fantini napadli in pošteno zblili, češ da ni imel tam kaj iskati. Katoliški medrasni svet v Clevelandu je včeraj začel zbirati posebni sklad za napadenega Wandiga.

LETALSKA NESREČA V

MAROKU: 82 MRTVIH

CASABLANCA, Mar. — Danes se je ponesrečilo potniško letalo Maroške letalske družbe. Po prvem poročilu je bilo vseh 82 oseb, potniki in posadka, mrtvih.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri nesreči!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAKOCNINA:

- Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece
Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 64 Weds., April 1, 1970

Vremnik za SALT pogajanja na Dunaju

Sredi aprila bodo obnovili pogajanja o omejitvi strateškega atomskega oboroževanja na Dunaju. So to trenutno najvažnejša pogajanja v diplomatski zgodovini naših dni. Od njih bo odvisno, ali svet lahko računa na svetovni mir za daljšo dobo, recimo tja v prihodnje tisočletje, ali ne. Zato lahko razumemo predsednika Nixona, da se pogosto vrača na pomen teh pogajanj. Še pri zadnjem podpisu mednarodne pogodbe o nadzoru prometa z jedrskim strelivom je poudarjal, da bodo SALT pogajanja le takrat uspešna, ako bodo povezana istočasno z napredkom v razgovorih o vseh drugih izredno važnih političnih problemih. Izrazil je upanje, da bo klima za pogajanja na Dunaju dobra.

To poudarjanje o klimi ima svoj pomen, ki ga ne kaže prezreti.

Svet pozna različne pogodbe tudi v diplomatskem življenju. Pogodbe, ki so važne le za strokovnjake, pa tudi pogodbe, ki na videz niso važne za nikogar, pa vendar pomagajo ustvariti razpoloženje za določeno politiko ali ga pa tudi pomagajo ubiti. O tem dosti jasno govori celo predzgodovina za SALT pogajanja. Ko je bil Kosygin pri nas v Ameriki, je vse kazalo, da se bodo pogajanja kmalu začela, kajti vse je govorilo, da se je medsebojno nezaupanje med Washingtonom in Moskvo začelo tajati. Morda se je, je pa tudi začelo hitro znova zmrzovati. Razgovori o SALT pogajanjih so bili odloženi za skoraj leto dni.

Tudi pogovori v Helsinkih so stali močno pod vplivom razpoloženja med Washingtonom in Moskvo. Nixon je takrat imel srečno roko; tisti, ki bi bili takrat radi kvarili razpoloženje, niso prišli do besede. Tako niso ne dogodki v Aziji ne dogodki v arabskem svetu mogli zavreti razgovora v Helsinkih.

Kaj utegne sedaj motiti pogajanja na Dunaju? Napeto stanje v Aziji, trenja v arabskem svetu in napredek v proizvodnji jedrskega orožja.

V Aziji je nastopil nov moment: prevrat v Kambodži. Prišel je tako hitro in nepričakovano, da ga niti sam princ Sihanuk ni predvidel. Po njem se je ravnala mednarodna diplomacija. Prevrat v Kambodži je močno premaknil prejšnje ravnesje sil v jugovzhodni Aziji. To ravnesje se mora zopet ustaliti na novi ravni, drugače bo stalno motilo vsakokratno stanje medsebojnega zaupanja in nezaupanja med Washingtonom in Moskvo. Do novega ravnesja bo težko priti, kajti lahko ga vsak trenutek podere nepredvidena taktika kitajske zunanje politike. Pomislimo le na sledečo možnost! Lahko se zgodi, da princ Sihanuk še ni odigral svoje vloge v mednarodni politiki, da bo še priplaval na vrh in da bo z njim treba računati v azijski politiki. Lahko se pripeti, da se bo naslonil na Peiping in v korist Peipinga začel igrati proti Washingtonu in narobe. Pri tem je Sihanuk znan, da ne ceni preveč visoko zvestobe in dané besede. Sihanukova politika lahko nepretrgano ustvarja nove nesporazume med Sovjetsko zvezo in našo deželo. Trpela bodo od tega tudi pogajanja na — Dunaju.

Nekaj podobnega se lahko dogodi v arabskem svetu. V Kremlju menda niso vsi prepričani, da je sedanja sovjetska politika v arabskem svetu najboljša, kar se jih da izmisliti. Moskva stoji namreč pred precepom, na Egiptu zaupa modernoro orožje, ga bodo egiptovski "strokovnjaki" znali rabiti, bo egiptiska politika res zadela pravo priliko, da ga rabi? O teh vprašanjih ni bilo že dolgo prave edinstva med Moskvo in Kairo. Sedaj je na primer Sovjetska zveza poslala nekaj modernega orožja v Egipt, z njim je poslala tudi svoje strokovnjake, ki naj ga varujejo pred rabo v napačnem trenutku. Na zunaj so seveda ti strokovnjaki dobili nalogo, da naj Egiptu samo pomagajo in nič več.

Če se bodo v Kremlju razne struje v politibiroju trle med seboj na račun politike do arabskega sveta, ali se ne bi mogel prepričati tudi na SALT pogajanja? Saj imajo SALT pogajanja svoje nasprotnike ne samo v Pentagonu, ampak tudi med ruskimi generali.

Vse to je imel Nixon pred očmi, ko je v svoji spomenici o mednarodni politiki dejal: "Naši splošni stiki z Moskvo niso ravno popolnoma zadovoljivi; do takega stanja jim še mnogo manjka." Hotel je s tem poudariti, da pri pogajanjih o SALT pogodbi ne bodo samo važna stališča naših in sovjetskih delegatov na Dunaju, ki se bodo nanašala na vsebino pogodbe, ampak veliko bolj politično razpoloženje naše do Moskve in moskovske do Washingtona. To razpoloženje bo tudi bolj vplivalo kot strokovna mnenja, ali bo pogodba podpisana in končno tudi ratificirana, kar je navadno še važnejše vsaj za našo deželo.

Za potek pogajanj je važen tudi napredek v proizvod-

nji strateškega jedrskega orožja. To vidimo ravno sedaj. Ali je politično priporočljivo, da ravno sedaj hočemo preskušati MIRV rakete? Naša javnost se je že razcepila na odgovoru. Kongres je proti preskušanju, federalna uprava je drugih misli. Ali ne bo to podgalo tradicionalnega sovjetskega nezaupanja do Amerike? Odgovor na to vprašanje bo dala sovjetska delegacija pri razgovorih na Dunaju.

Objava, da bodo ZDA že v juniju namestile prve več-bombne glave na svoje medcelinske rakete in predlog za razširitev protiraketne obrambe ZDA, sovjetsko javno zgledovanje nad tem in objavljeno preskušanje sovjetskih raket na Pacifiku prav v teh dneh so vse koraki v pripravih za pogajanja na Dunaju in seveda tudi za pripravljajoče se politično vreme zanja.

BESEDA IZ NARODA

Važno za upokojece

CLEVELAND, O. — Sporocam članstvu Kluba slov. upokojecev za st. clairsko okrožje, da bo skupna večerja v nedeljo, 5. aprila, v Slov. narodnem domu na St. Clair Ave. v spodnji dvorani. Začetek serviranja bo ob 4. popoldan.

Odboru je bilo naročeno, naj to napravi, sedaj je na vas ležeče, pa tudi dolžnost vaša je, da se udeležite in pripeljete še vaše prijatelje in znance. Posežite po vstopnicah, katere dobite pri odbornikih in drugih članih, ki jih prodajajo.

Opozorjam vas, preskrbite si vstopnice takoj, da se bo vedelo, za koliko ljudi je treba pripraviti večerjo. Tudi vsi člani, ki imajo vstopnice za prodajo, naj sporočijo tajniku kluba, da se bomo vedeli ravnati in pripraviti vse potrebno.

Pripravili bomo okusno večerjo, preskrbeli bomo tudi za splošno zabavo, le pridite. Tam boste imeli priliko poravnati vaš zaostali asessment. Vas vljudno vabi in pozdravlja

Za odbor:
Joseph Okorn,
tajnik

IZ NAŠIH VRST

Woodside, N.Y. — Spoštovana uprava Ameriške Domovine! Tukaj pošiljam ček za nadaljno naročnino, in prilagam \$4 za tiskovni sklad.

Z dnevnikom sem zelo zadovoljen, saj je v njem veliko zanimivega branja.

Lepo Vas pozdravljam!

Franc Serjak

Leadville, Colo. — Spoštovani urednik! S priloženim čekom obnavljam mojo naročnino, katera mi bo potekla zadnjega marca. Moram pohiteti s pošiljko, da mi ne boste prenehali pošiljati moj tako priljubljeni list, katerega zelo rada berem in vedno komaj čakam, da ga poštar prinese.

Ni dolgo tega, kar sem brala v Ameriški Domovini in v Ave Mariji, da so dobri father Odilo v bolnišnici. Zelo obžalujem in prosim Boga ter Marijo pomočnico, naj mu naklonita hitrega okrevanja, naj jih obvarujeta, da bodo dobri pater spet lahko pisali v naš list Ameriško Domovino. Njih dopise sem vedno zelo rada brala, vedno so nas vzpodbujali k lepemu in dobremu.

Vsem pridnim dopisovalcem našega lista se prav toplo zahvaljujem za ves njih trud. Vsi zaslužijo priznanje in pohvalo. Dragi sodružniki, pišite še vnaprej, mi ta stari tako radi beremo Ameriško Domovino.

Listu samemu pa želim veliko novih in zvestih naročnikov. Lepo pozdravljam uredništvo in upravo ter vse čitatelje lista. Zbogom!

Josephine Gruđen

Pliberk, Avstrija. — Predragi! Pošiljam Vam naročnino spet za eno leto, če ga bom doživel. Vsem prav vesele praznike, čeprav najbrže poštarji ne bodo dostavili pred prazniki. Naj pa

moja voščila veljajo za po praznikih!

Na Koroškem imamo še dokaj snega, toda sonce ga počasi razkraj. Vsem prav lepe pozdrave!

Fr. Joseph Godina

Toronto, Ont. — Spoštovana uprava! Pošiljam Vam denarno nakaznico za enoletno naročnino za dnevnik Ameriška Domovina, katero še kar redno prejemam in sem z njo na splošno zadovoljen.

Vsem, ki se za dnevnik toliko trudite, kakor tudi vsem čitateljem, najprisrčneje pozdrave!

Frank Jerina

Chicago, Ill. — Cenjeno uredništvo! Prav lepa hvala za obvestilo, da mi bo naročnina potekla. Pošiljam ček za \$20, enoletno naročnino, preostanek pa za tiskovni sklad.

Z Ameriško Domovino sem zelo zadovoljna. Rada berem povesti in dopise. Posebno všeč so mi sestavki g. Lojzeta Ambrožiča "Obljuba dela dolg". Njemu prav lepa hvala za ves trud, ki ga vlaga v dopisovanje.

Prav tako bi se rada zahvalila g. Jožetu Grdini in mnogim drugim, ki v list dopisujejo in s tem pripomorejo, da je Ameriška Domovina zanimiva in tudi priljubljena. Res hvala vsem!

Prisrčen pozdrav in vesele velikonočne praznike vsem pri Ameriški Domovini, vsem njenim naročnikom in bralcem!

Josephine Kral

Na družabni večer Tabora v Clevelandu

CLEVELAND, O. — V soboto, 4. aprila 1970, bo v Slovenskem domu na Holmes Avenue družabni večer Tabora, organizacije slovenskih protikomunističnih borcev. Za zabavo in razvedrilo bo igral orkester "Veseli Pomurci" iz Hamiltona v Ontariu. Vsi rojaki in rojakinje ste na ta družabni večer prisrčno vabljeni.

Nekajkrat na leto se snidemo Slovenci v svetu po raznih krajih prav z namenom, da počastimo naše žrtve v borbi za svobodo in da na ta način skušamo tudi gmotno kaj zbrati za nekatere še preživle veterane v potrebi. Ti večeri so družabni, kjer še utripa slovensko srce, tako od glasbe in govorce, pa tja do bujenja slovenske zavesti. Ti večeri predstavljajo narodno zavest, tisto zavest, ki bo nekoč pravi gotovo pomagala do slovenske samostojne državnosti; to bo takrat, ko bo skoraj vsak Slovenec lahko s ponosom rekel, da ve, kaj je slovenska državna miselnost, da ve, kaj pomeni slovenska samostojnost.

Mislim, da nismo več daleč od onega dne, ko bo naš narod v tujini, in prepričan sem, da toliko bolj tudi doma v Evropi, spoznal te narodne resnice, opirajoč se na razna zgodovinska in sedanja dejstva. Imeli smo Slovence, ki so že pred sto leti spoznavali pomen slovenske državnosti, ko so se v obliki taborov družili širom Slovenije — v velikih množicah. Da, oni Slovenci so bili daljnovidni, danes pa jih lahko samo občudujemo in

naj nam bodo za vzgled in vzpodbudo.

Imamo Slovence — BORCE DOMOBRAVCE — in druge njihove soborce ter somišljenike, ki so morali pred dobrimi 25 leti braniti domovino in narod pod najtežjimi pogoji in ki so ob koncu druge svetovne vojne našli smrt v Kočevskem Rogu in drugod. Tudi ti predstavljajo množični slovenski TABOR, kateri nam molče kliče k popolni slovenski svobodi.

Imamo Slovence — DAHAUČE — med katerimi so zlasti žalostno končali domobranci-dahauci, kot generalštabni podpolkovnik Ernest Peterlin, pehotni major Ladislav Krži, stotnik Stane Bitenc, dalje Stane Zagoršek, Milan Finec, Boris Grad, Martin Zekar, Mehle in še mnogo drugih. Nacistični teror v Dachau-u so preživeli, a bili so nasilno vrnjeni kljub nekaterim posredovanjem, z vednostjo zapadnih zaveznikov. Njih usoda je bila ista kot usoda onih njihovih bratov-soborcev, ki so bili istotako vrnjeni z zvijačo iz Vestrinja. Edini njihov "greh" je bil to, da so predstavljali najvišje ideje svobode slovenskega naroda. Za svoja dobra dela so morali trpeti in umreti. Že samo to dejstvo dovolj jasno priča, kaj se godi narodu, ki izgubi svojo svobodo in samostojnost.

Stalinova hčerka Svetlana Alliluyeva piše v svoji knjigi "Only One Year", Harper & Row Publishers, da je bila v svoji domovini kot državna lastnina, brez človekove časti, brez človeških osnovnih pravic. Ko je spravila pepel svojega mrtvega moža — Indijca — v posebni žari, z namenom, da le-ta pepel ponese v Indijo in ga strese v reko Ganges, ker je to želja Indijcev, in je bila to tudi želja njenega moža, je morala celo ta pepel varovati, da ga ni nikdo — ukradel (stran 54). Ne čudijo se torej, da so grobovi naših junakov izravnani ali celo onečašeni. Tolaži naj nas dejstvo, da bodo tudi oni — mrtvi borci za svobodo našega naroda — dobili svoje častne spomenike samo v samostojni svobodni SLOVENIJI. Tega ne smemo pozabiti. V tej zadnji knjigi Svetlane Alliluyeve pa je novo dejstvo, kako ljudje in narodi spoznavajo resnico.

Za svobodo Slovencev-dahauc se leta 1945 v samem taborišču Dachau po ameriški osvoboditvi Nemčije ni nihče v svobodnem svetu zavzel. (Klic Triglav, januar 1957, str. 15). Koliko naj bi slovenski narod lahko pričakoval pomoči v borbi za svoj svoboden goli obstanek pod "neosvobojenimi razmerami" med vojno? Vsak si lahko da svoj odgovor, jasej in kratak, ter PRAVILEN. Danes nam je popolnoma jasno, da so bili slovenski domoljubi, bodisi v vaških strahah bodisi v odredih vrlega generala Mihajloviča bodisi v strunni vojski slovenskih domobrancev edini, ki so res služili za SLOVENSKE INTERESE. Vseposvdo jih je vedno spremljala le SLOVENSKA ZASTAVA, brez nepotrebnih prišitkov in priveskov. Slovensko zastavo smo imeli celo v Avstriji, v Jugoslaviji pa smo jo hranili v našem domu v Ljubljani v spodnjem predalu neke omarice; in še v tem predalu je bila pokrita s starimi rjuhami in cunjami. Ko sem nekoč kot ljudskošolski otrok "stikal" po pre-

dales zelo živo v spominu in še do danes sem presunjen. Da, med starimi rjuhami smo jo morali skrivati, namesto da bi slovenska zastava visela v vsaki šoli, na vsaki javni zgradbi ob vsaki slovenski ali jugoslovanski prireditvi. Celotna vojska Sloveni, med njimi tudi marsikateri mlajši intelektualci, poslušali diktate izven Slovenije; kako je to mogoče? Odgovor je zelo enostaven: Poznali niso prave slovenske zastave in jo tudi niso verjetno videli.

Prvi so zopet videli slovensko zastavo domobranci, zato so se tudi tako imenovali. Videli jo je tudi tisti del slovenskega naroda, ki je bil zaščiten po domobranjih. Bila je to kratka doba, vendar dovolj dolga, da je pokazala in dokazala slovenskemu narodu možnosti za samostojno narodno in mednarodno življenje na pragu EVROPSKE SKUPNOSTI. V taki skupnosti bo moral biti slovenski narod kot samostojen narod, z dvema senatorjema, če lahko tako rečemo po ameriško, da ne bo mogoče delati nobenih razlik med večjimi ali manjšimi narodi te skupnosti. Evropa se danes v to smer že hitro premika. "Če si ne bomo ustvarili lastne države, bomo sploh težko obstali kot narod." (Dr. Viktor Antolin, Zbornik Svobodne Slovenije, 1969, str. 239). Te besede niso bajke, ampak čista resnica s podlago in dokazi v pretekli in sodobni Sloveniji.

"Narod se more polno razviti le v lastni državi..." (Dr. Viktor Antolin, Zbornik Svobodne Slovenije, 1969, str. 239). Ni dvoma, da so Slovenci to že dovolj dokazali, da je res tako. Kljub težkim pogojem, v katerih se že nahajajo skozi vso svojo zgodovino, to veliko zaradi važne geografske lege, so Slovenci dosegli zelo visoko stopnjo kulture in razvoja. Kljub žalostni gospodarski sliki petdesetih let Jugoslavije, ko Slovenci niso dobili niti ene nove železniške proge od centralistične vlade v Beogradu, niti ne važnih novih cest, je slovenska podjetnost, točnost in poštenost v trgovanju dovolj znana danes v Zapadni Evropi, da ima slovenska industrija veliko naročil prav iz Zapadne Evrope zaradi kvaliteten izdelkov. To vem iz zanesljivih virov. Ugotovite prof. Gumpłowicz leta 1967 so bile zelo preproste, namreč, da so Slovenci "an example of young cultivated people (Volk) who do not need centuries, but can reach the level of older peoples in an incredibly-fast cultural development." (Slovenia in European Affair, str. 61, published by the League of CSA).

Švicarski ambasador Felix Schnyder je ob priliki svojega obiska v Clevelandu junija 1968 izjavil sledeče besede glede Švice: "We have serious handicaps. We have no raw materials, no access to the sea, and our food products supply only 50% of our own needs." (Cleveland Press, June 17, 1968.) Kljub tem ugotovitvam je Švica samostojna, in nič drugega. Slovenci se lahko zelo ugodno primerjamo s Švicarji, zlasti če pomislimo, da smo narod na Adriatiku in imamo tako tudi morje. Morje samo pomeni neizmerno bogastvo in neizmerno možnost za narodni razvoj. Švica plačuje najemnino za svoje ladje v Genovi (Italija). Na drugi strani pa je slovensko ladjevje ob lastni obali v tako slabem stanju, da se ni moglo pošteno obnoviti. Se celo krči zaradi izkoriščanja slovenske ekonomije celo v tem sektorju.

Pokojni dr. Miha Krek je napisal oceno knjige dr. Jožeta Felicijana: Installation of the Dukes of Carinthia. Ameriška Domovina je med drugim pri-

nesla 10. novembra 1967 sledeče besede izpod peresa dr. Miha Kreka: "Vseh 138 strani te knjige je dejanski slavošpev slovenske svobodoljubnosti, naši narodni demokrati, naši državniosti." Ruda Jurčec pa je zapisal v Glas S.K.A. 20. marca 1968 tudi zelo pomembne besede, ki so bile celo ponatisnjene v Ameriški Domovini pod "Beseda iz naroda" 3. aprila 1968. Takole ugotavlja Ruda Jurčec: "...ko so bile upravne enote poimenovane kar po imenih divizijskih štabov in je Slovenija smela biti Dravska banovina, kjer slovenska zastava ni bila dovoljena in so se iz slovenskih učnih knjig trgali slovenski domovinski teksti in to po uradnih odredbah iz Beograda." Zato lahko tem bolj razumemo zgoraj omenjene besede dr. Miha Kreka.

Svetovna javnost pozna važnost zemljepisne lege Slovenije. "In this border area (Trbiž) the three great peoples of Europe — Teutonic, Latin, Slavic — are barely separated by fingeringanges of the Alps." (National Geographic, Vol. 128, No. 3, str. 393, Sept, 1965.)

Kot so slovenski domobranci nastopili popolnoma samostojno, ker niso pričakovali nobene pomoči od Zapada, tako bo moral slovenski narod čimprej nastopiti svojo samostojno pot. Slovenci bodo morali biti podpisniki raznih mednarodnih konvencij in agencij, ker znajo sami pisati, in le tako bodo lahko odločali svojo usodo sami, ne pa vedno drugi. In samo v neki Evropski skupnosti, kjer bomo enak Angležem, Nemcem in Italijanom, si bomo lahko zagotovili mednarodni položaj, spoštovanje in ugled. Zaradi moderne ekonomije je doba kontinentalnih formacij na pragu bodočega sveta. Ne delajmo si nikakih uvar. Slovenija se, v to danes že vključuje — gospodarsko — v olikor to more storiti in v olikor je v to v korist centralistični vladi, ne pa našemu narodu kot takemu.

Svobodna Slovenija bo postala tudi odprta družba, s postopnim sodnim sistemom, kjer bo mel vsak Slovenec iste pravice pred sodiščem. Kakor so se domobranci vedno imenovali slovenski in nič drugega, tako se bo moral del Evrope, kjer živijo Slovenci, imenovati le SLOVENIJA, namreč kot demokratična država. Pred kratkim je bilo v Ljubljani mednarodno tekmovanje umetnega drsanja. Ponosni smo lahko Slovenci na ta dožodek, kakor tudi na organizacijo in zgradbo, kjer se je to drsanje vršilo. Ali vendar, človek je žalosten, ko se beseda Slovenija ni omenila niti enkrat! Svobodna Slovenija ne bo smela biti samo v nekem pravljicnem smislu, ampak po postala takrat, ko bo vsak Slovenec, bodisi doma bodisi v zamejstvu, priznal nujnost njenega svobodnega samostojnega obstoja. Domobranci so se tega dobro zavedali, ker so služili samo našemu slovenskemu narodu in zanj tudi umrli. Slovenske revije in časopisje že delajo v tem pogledu zelo važno nalogo. Naše ideje morajo biti prožne in moderne, primerne časom. Slovenci morajo se vedno voziti po starem tiru, ki ga je zgradila Avstrija, z razliko, da so imeli na tem tiru že precej žalostnih narodnih nesreč, med drugim tudi nezasišani pokolj slovenskega domobranstva. Danes rabimo Slovenci novih tirov in novih cest, ki bodo za naš narod bolj varne. Sami jih bomo morali zgraditi, brez opiranja na tuja fevdalna ramena. Z domobranskim duhom, kateremu veličini ni primere v moderni slovenski zgodovini, bo moral naš narod stopiti v Evropsko skupnost kot samostojen narod.

Upajmo, da bomo lahko nekoč rekli za Slovenijo, kot pravi guru (Dolge na 3. strani)

Miklova Zala

SPISAL DR. JAKOB SKET

"Bilo je spomladi leta 1456. V naš kraj je bil prišel pobožen in si volas mož, menih Kapistran. V Podgradu pri cerkvi sv. Jakoba je pridigoval. Tako ognje-vito in goreče je govoril sveti mož, da bi ga bili vedno poslušali. Navduševal nas je za boj proti Turkom.

Tedaj sem bil še močan in čil mož. Tako tudi tvoj oče, Zalika, in njegov brat, tvoj stric Marko. Sveta beseda menih Kapistrana nas je bila tako navdušila za boj proti nekristjanom, da smo sklenili pridružiti se njegovi vojski.

Zlasti jaz sem hrepenel po vencu slavne zmage nad krvoločnim Turkom. Pregovoril sem bil tudi tvojega očeta in strica in še marsikatero drugega moža v Rožni dolini. In tako smo zapustili svoj dom, ženo in otroke. Tvoj oče se je poslovil od svoje Zalike v zibeli, jaz pa od majhnega, desetletnega Mirka. Tvoja mati je žalovala, moja žena točila grenke solze, a vse zastoj. Sli smo z menihom Kapistranom globoko doli v deželo Ogrsko in v Slavonijo, meneč, da pridemo v kratkem vsi zdravi in venčani domov. Mislili smo, da ne more nihče nas kristjanov vzeti konec v boju za sveto vero.

Ali čuj, Zalika, kaj se je zgodilo!

Turki so oblegali mesto Belgrad. Bilo jih je kakor lista in trave. Kristjani so se branili hrabro in vztrajno, kolikor so mogli. Nevarnost pa je prihajala zanje vedno večja. Vse je kazalo, da vzame mesto v kratkem sovražnik. A tedaj bi morali vsi kristjani, kolikor jih je bilo v njem, storiti strašno smrt. To je zvedel tudi naš vodja in menih Kapistran. Bilo nas je čez tisoč. Vsi navdušeni se pridružimo ogrskemu junaku Hunjadi, očetu znanega kralja Matjaža. Z združenimi močmi uničimo nekaj turških ladij in pridemo po neki Donavi in Savi v mesto Belgrad.

Vriska je so nas oblegani kristjani sprejeli v svoje vrste. In res, skrajni čas je bil, da smo prišli na pomoč. Turki so že bili vzeli spodnje mesto; janičarji so razvijali svoje zastave na nasipih in po zidovju pred trdnjavo; vsako minuto smo že mislili, da se polasti Turek našokoma naše posadke. Ali glej, menih Kapistran vzame iz cerkve sveto razpelo, stopi z njim pred nas, govori nekaj navdušenih besed... in nato se zažene-mo kakor ljuti levi nad sovražnika.

In božja moč nam je pomagala. S čudovito hrabrostjo smo zagnali Turka z zidovja, ga vrgli raz nasipe in iz spodnjega mesta, a potem ga gonili razvneti v tabor. Tu pa se sovražnik ustavi, in zdaj se jame mesarsko klanje.

Tvoj oče, stric Marko in jaz smo stali drug zraven drugega blizu menih Kapistrana. Kakor da bi bila menihova svetost zarotila svinčenke, ni zadela nobena krogla niti njega, niti nas. Na enkrat pa pridrvi v najljub-tejšem begu četa janičarjev mimo nas. Kakor bi trenil, udari neki Turčin sivolasega menih po glavi, a v tistem trenutku odbije k sreči tvoj oče, Zalika, namenjeni udarec ter prebode sovražnika, da se zgrudi na tla. Tako je rešil tvoj oče pobožnemu možu življenje.

Za to rešitev je podal menih kar na mesto, vprič nas, to srebrno svetinjo, ki jo imaš zdaj ti v rokah, tvojemu očetu v dar. Dobil pa jo je menih, kakor je pravil, v Rimu — od sv. očeta samega.

Mi pa, zdaj še bolj navdušeni, uderemo za bežečimi Turki; še je nočna tmina nas je ustavila. Pozno v noči smo se zbirali v

taboru. Mnogo jih je manjkalo. Tudi našega tovariša Marka, tvojega strica, ni bilo žalibože nikjer. Drugi dan smo vse preiskali in prehodili, ali nikjer nismo našli sledu o njem. In glej, še dandanes nimamo ne sluha ne duha o Marku.

Gotovo je zašel po noči, ko smo dirjali za sovražnikom, med turške čete in te so ga menda ujetega odvedle v sužnost. Zakaj tudi med ubitimi in ranjenimi ni bilo nikjer zaslediti njegovega trupla."

Serajnik umolkne in si briše solze iz oči. Globoko v srce mu je segal spomin na nekdanjega prijatelja. Po kratkem molku pa ga Zalika poprosi, naj ji pove, kaj se je zgodilo potem z njegovim očetom.

"Tvoj oče ni dolgo užival hvale in slave, da je bil otel pobožnemu menihu življenje. Čez nekaj dni je nastal hud legar v našem taboru. Mnogo jih je ta nesrečna kuga pobrala. Umrli je slavni junak Hunjadi in naračju menih Kapistrana, a tvojemu očetu, Zalika, sem zašil jaz na veke oči.

V teh-le rokah, s katerimi sem ravnokar združil tvojo desnico z Mirkovo, je umrl tvoj oče. Strašno težka je bila smrt njegova. Ni se mogel ločiti od sveta. Zelel je še videti prej tvojo mater in tebe, Zaliko. Strašno kesanje se je polotilo njegove duše. Obžaloval je, da se je bil vdal mojim besedam in šel v boj proti Turkom.

Le ti, le ti, Zalika, si mu bila vedno na jeziku; le o tebi je govoril. Hotel sem mu olajšati smrti. Čutil sem, da sem bil zares jaz kriv njegove nesreče in vaše rosišče. Zatorej sem mu v smrtni uri prisegel, da hočem ikrbeti za njegovo dete in ubogo mater. Obljubil sem mu, da postane njegova Zalika moja hči, t.j. žena mojega Mirka.

Po tej obljudi mi je podal tvoj oče to-le svetinjo, prosič me, naj ti jo izročim tedaj, ko se združiš z mojim Mirkom v zakonu. To izgovorivši je mirno v Gospodu zaspal."

Smrtna tišina je nastala po teh besedah v sobi. Vsem so tekale svetle solze po licih; le globoki vzdihljaji so motili skrivnostno tihoto.

Ko pa vidi Serajnik vse do srca ganjene, jih izkuša potolažiti, rekoč:

"Kaj bodete zdaj žalovali! Moj prijatelj, tvoje oče, je gotovo v nebesih in prosi tam pri Bogu za nas. Z menoj vred se vesel, da sem izpolnil storjeno obljubo in izvršil svojo prisego. Velika radost navdaja mojo dušo, da sem še ob pravem času spravil Mirka na dober pot in mu pridobil srečno bodočnost. Danes sem dovršil svojo nalogo; odslej pričakujem z lahkim srcem zadnjo uro."

V znamenje svojega veselja in zadovoljnosti prime oče Mirka za roko in ga iskreno poljubi. Solza, ki se mu je zasvetila v očeh, je bila solza očetove sreče in ljubezni.

Dolgo so se še pogovarjali v naši družbi. Med drugim je Serajnik tudi pripovedoval, kako se je vračal z Ogrskega v svojo domovino.

(Dalje prihodnjič)

Naročnikom --

Če prejimate Ameriško Domovino po pošti, pomeni datum nad vašim imenom, do kdaj je naročnina plačana. Na primer: 1-20-0, kar je do 20. januarja 1970, torej najprej mesec, nato dan in leto. Obnovite naročnino pravočasno in omogočite nam redno nadaljnje delo!

NA DRUŽABNI VEČER TABORA V CLEVELANDU

(Nadaljevanje z 2. strani)

verner Dewey Bartlett za svojo državo Oklahomo: "It's simply a wonderful place to work, live, raise a family and enjoy life." Ali kot pravi guverner države Maryland Marvin Mandel: "Maryland hospitality is unrivaled. I invite you to discover Maryland..." Vsi še predobro vemo, kako je prav pred nedavnim visok slovenski cerkveni dostojanstvenik moral zapustiti Slovenijo, (prišel je samo do Sežane), ker enostavno ni bil dobrodošel. Bufford Ellington, guverner države Tennessee, pravi med drugim tudi tole: "Wherever you go in Tennessee, you will be welcomed by warm and friendly people." Slovenski narod doma danes nima možnosti, da izraža svojo naravno prijaznost. Podobno, prijaznost izražajo do svojih in drugih civiliziranih ljudi tudi drugi državniki, kjer svoboda ni okrnjena.

Ker vas ne morem vabiti s takimi in podobnimi besedami v Slovenijo, kot bi to morala biti navada, potem vas vse Slovence in druge prijatelje vljudo vabim na ta družabni večer. Naša žrtev bo malenkostna, če jo primerjamo z mnogimi večjimi žrtvami nekaterih drugih Slovencev. Istočasno pa bomo imeli res prijetno zavest, da smo napravili nekaj človekoljubnega, zavest, da še spadamo k tistemu narodu, iz katerega smo izšli in za katerega smo trdno prepričani, da bo kmalu popolnoma svoboden.

Rudolf F. Lukež

Jože Grdina:

Po stopinjah Gospodovih

(Nadaljevanje)

Da, da morda sta prav tod hodila sveta nazareška popotnika, ko sta po kakih treh dneh hoda dospela v Davidovo mesto Betlehem, da se Jožef, ki je bil iz hiše Davidove, vpiše v rodovnik svojega pradedu kralja Davida in z njim njegova zaročenka Marija, ki je bila noseča. Trudna, zelo trudna sta morala biti, saj je iz Nazareta v Galileji do Betlehema v Judeji približno 150 km.

Se ko sta mi izginila izpred oči, sem gledal v smeri, kjer sta izginila, potem pa šel preko iste ceste proti baziliki Jezusovega rojstva. Vhod v baziliko je pa tako nizek, da se je treba pri vstopu globoko prikloniti, da ne trčiš z glavo ob kamen. Zakaj je ta vhod tak nizek, mi je pojasnil dr. Jakob Aleksič, ki je bil z menoj l. 1937. On mi je potem pravil, da so včasih prej Arabci napadali vernike, ter so zelo vodili konje v baziliko. Da to pre-

prečijo in se lažje branijo, so zazidali vse velike vhode ter napravili samo enega in še tega majhnega. Tu pred tem vodom sva se potem z dr. Aleksičem fotografirala. Fotografiral naju je z mojo kamero Nemec, ki naju je povabil v svojo trgovino raznih spominkov v Betlehemu. To sliko hranim še danes v spomin na dr. Aleksiča, ki me je z njemu prirojenjo prijaznostjo in velikim svetopisemskim znanjem spremljal po Sveti deželi, mi razkazoval in na temelju znanja pripovedoval o teh svetih krajih.

Ko sem prišel do tega nizkega vhoda, me je stražnik, ki je bil tam poleg, opozoril na nizki vhod čes, da naj se pazim, ter naj se priklonim. Odgovoril sem mu, da mi je to že znano in globoko sklonjen stopil v baziliko. Pokleknil sem, potem pa nadaljeval pot preko lepe bazilike, zavil na levo, do prečne ladje, kjer je vhod v votlino Jezusovega rojstva. Obstal sem ter gledal v votlino, ki je bila vsa razsvetljena in polna ljudi; potem pa šel dol po stopnicah. Tu zagledam romarje, moške in ženske. Radi noge sem prav previdno stopal. Ko me zagleda mož srednjih let, ki je brž uganil, da z mojo nogo ni povsem v redu, me krepko prime za roko, nakar stopim še eno stopnico niže: Pred menoj na levi je za stopnico više s svetilkami označen polkrog, sredi tega polkroga srebrna zvezda, na zvezdi pa napis v latinskem jeziku: "Hic de Virgine Maria Iesus Christus natus est", ki se po slovensko glasi: Tukaj je bil iz De-

vice Marije rojen Jezus Kristus. To pove vse. Tu je pravi originalni kraj, kjer je stopil na to revno zemeljsko oblo Odrašenik sveta: Naš Gospod Jezus Kristus z izrecnim namenom, da odreši svet.

Tu sem pokleknil, poljubil srebrno zvezdo, vzel iz žepa rožni venec, ki sem ga v Rimu za obletnico mučeniške smrti sv. Petra kupil l. 1967 v spomin na to 19. stoletnico, ko je bil v Rimu križan prvi papež sv. Peter, potem še druge rožne vence in spominke za sorodnike in prijatelje ter pozdravil presrečni kraj, kamor je kot otrok stopil Sin božji, druga božja oseba Presv. Trojice. Tu sta ono prvo sveto noč klečala Brezmadežna Devica Marija in njen deviški zaročenec sv. Jožef, ki sta prva pozdravila Kralja nebes in zemlje in je zaorila angelska himna miru: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji...

(Dalje sledi)

Vojaški vodniki ZDA za odmor v umikanju iz Južnega Vietnama

Vodniki armade z gen. Westmorelandom na čelu se zavzemajo za polletni odmor v umikanju ameriških oboroženih sil iz Juž. Vietnama.

WASHINGTON, D.C. — Načelnik glavnega stana armade gen. W. C. Westmoreland in drugi vojaški vodniki so mnenja, da je potreben v umikanju

ameriških oboroženih sil iz Južnega Vietnama šestmesečni odmor. Ameriške čete naj bi v tej dobi pomagale uspešno zaključiti pacifikacijo v glavnih naselejenih področjih, posebno v štirih pokrajinah južno od Da Nanga, kjer so rdeči še vedno zelo trdovratni in močni.

Vietnamizacija na splošno uspešno napreduje, vendar trdijo vojaški strokovnjaki, da ne kaže preveč tvegati s pospešenim odhodom ameriških oboroženih sil. Domačim oboroženim silam je treba časa za boljšo organizacijo in doseglo samozavesti in skušnje v boju. Pacifikacija z izjemo v severnem delu republike dobro napreduje, vendar pa uspehi še niso ustaljeni. Je še vedno precej predelov, kjer ponoči rdeči vpliv prevladuje.

Bela hiša se še ni odločila o tem, ali naj umikanje ameriških vojaških sil iz Južnega Vietnama nadaljuje v sedanjem obsegu ali naj napoved umika novih enot odloži, kot predlagajo vojaški vodniki, posebno še sam gen. C. Abrams, vrhovni poveljnik ameriških vojaških sil v Južnem Vietnamu. Pri odločitvi bo treba upoštevati ne le položaj v Južnem Vietnamu, ampak tudi položaj v Laosu in Kambodži.

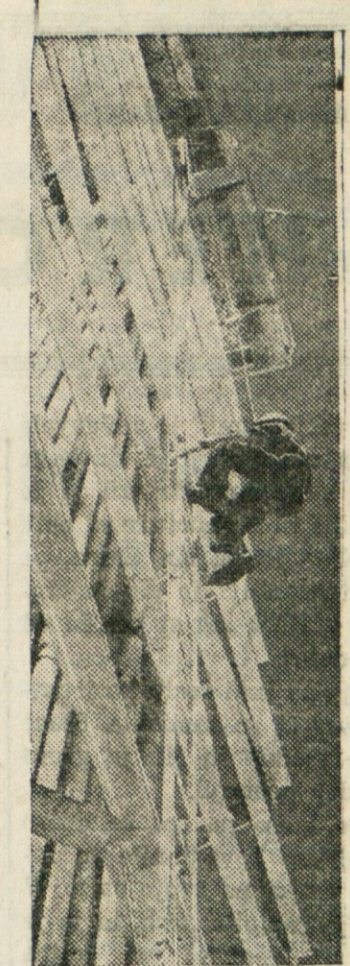
Do 15. aprila bo umaknjenih iz Južnega Vietnama skupno 115.000 ameriških vojakov, tam pa jih bo ostalo še 434.000. Stevilo operacijskih bataljonov se je zmanjšalo od 112 na 78, odkar je Nixon lani poletni začel umikati ameriške čete domov.

Libanonska politika se zopet zapleta

BEIRUT, Lib. — Libanon je edina arabska država, kjer je število kristjanov in muslimanov približno enako. Zato je tam praksa ustvarila posebno vrsto demokracije. Vsa javna uprava je skupna, toda vsa upravna mesta so točno razdeljena po ključu, ki je bil prvotno dogovorjen, sedaj pa je postal že tradicija. Mesta so med muslimani in kristjani tako razdeljena, da obstoja ravnovesje političnih sil.

Muslimani bi radi videli, da bi bila libanonska politika bolj aktivna proti Izraelu, kristjani so pa za strogo nevtralnost. To ustvarja napete odnose, ki se večkrat spremenijo v oborožene spopade. Tak spopad se je začel pretekli teden. Spopadli so se Arabci iz begunskega taborišča v Beirutu s krščansko falangistično skupnostjo. Prišlo je do streljanja in so drugi dan bojev našli 19 mrtvih in 50 ranjenih. Libanonska javnost upa, da se bo spor poleglo, ako bo oblast nastopila taktno, toda odločno.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

PREVIDNO! — Delavec se vzpenja proti vrhu petrolejskega vrtnega stolpa v Teksasu. Privezan je na vrh, da ne bi zletel navzdol, preden bi dosegel vrh 160 čevljev od tal.

Ekvador nacionaliziral vse telekomunikacije

NEW YORK, N.Y. — Vlada v Ekvadorju je kar na tistem nacionalizirala vse telekomunikacije. Kot se vidi, je postal peruanski vzgled nalezljiv. Počasi bodo vse vlade v Latinski Ameriki nacionalizirale vsa podjetja, ki imajo monopolni značaj. To ne bi bilo hudo, ako bi vlade tudi mislile na plačilo odškodnine. Te misli se praviloma branijo, na kar kaže že par slučajev v Latinski Ameriki.

Posledice take politike se že kažejo: V te dežele ne gre noben zaseben kapital, ako ne dobi od svoje vlade "politične zavarovalne police", kar pomeni, da javne uprave prevzemajo nase posledice morebitnih nacionalizacij.

Ne oddajati praznih stanovanj naj bo greh!

RIM, It. — V Rimu je 200.000 siromakov, ki morajo stanovati po luknjah, hlevih itd., ko je v mestu 30.000 praznih stanovanj. Teh lastniki nočejo oddajati, ker ne dobijo take najemnine, kot jo pričakujejo.

To je tako zbudilo kakih 200 duhovnikov, profesorjev, dijakov itd., da so naslovili na Vatikan poziv, naj vse lastnike proglasijo za "javne grešnike", ker spekulirajo z ljudsko revščino v obliki, ki se ne da opravičiti z nobeno moralno.

Dosti zemlje za cesto

Za povprečno 4-progovno avtocesto porabijo okoli 40 akrov farmerske zemlje na miljo.

Male Help Wanted

Machine Repair Men

Experienced in all phases of machine tool repair, including Electrical, Hydraulics, and Mechanics. Scraping advantageous but not absolutely necessary. Must have own tools and be able to work alone with minimum of supervision. Day shift. Will consider active retiree. 431-6610. 1,3,6,8,10 apr.)

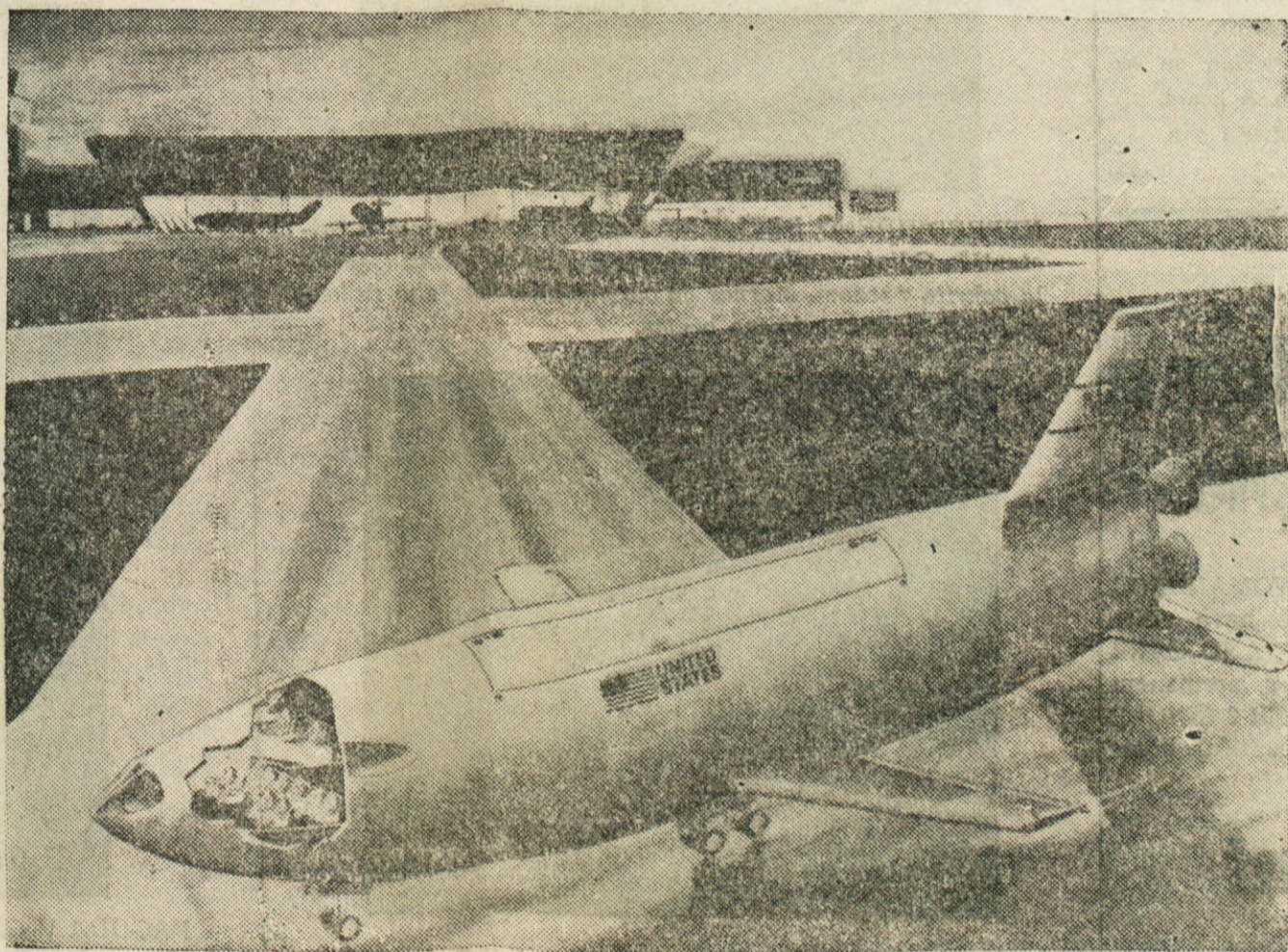
MALI OGLASI

Naprodaj

Enodružinska hiša naprodaj, da se uredi zapuščina, v okolici E. 185 St. blizu cerkve Marije Pomočnice. Pokličite 431-2612. (x)

V najem

Oddamo dve stanovanji, vsako po dve sobi in kuhinja. Vse na novo prepletkano. Oglasite se na 1190 E. 61 St. ali kličite 361-5565.

ZA ZVEZO Z UMETNIMI SATELITI — Letalo, ki ga vidimo na sliki, je zamisel letala in vesoljskega vozila, ki bo služilo vzdrževanju zvez med Zemljo in okoli nje krožečo vesoljsko postajo s stalno posadko astronautov.

JAN PLESTENJAK:

HERODEŽ

"Ne verjamem!" je zmigavala Rožnica, zdela se ji je, da je za Toneta prepozno. Zagazil je že v plitvino in iz močvare ni poti. "Zdelalo jo pa bo! Sama, pa na taki groblji!" je dejala Fojkarica, z Nežo sta si bili že od mlada dobri.

"To je pa tudi res!" so ji pritrdile vse in se zamislile. Same so bile trudne in jih je grunt prezgodaj postaral.

"Tako hudo pa res še nikoli ni bilo!" so zavzdihale in zavile so vsaka na svojo stezo. V vse se je zapletla skrb, ki jo je izdihavala zemlja, vsa željna močnih rok.

XXIX.

Od grunta do grunta je tiste dni romal tujec, ki je govoril mehko in domači daljno sorodno govorico. Bil je močan in dober, mehak, da bi še črva ne pohodil in po vsem hribovju so ga radi imeli. Prijel je za vsako delo, zvečer pa pri krompirju v obli- cah in pri kislem mleku razla- gal o svoji domovini, ki je bila daleč, da je gorjanci še v mislih niso mogli objeti. O bogastvu je pripovedoval in neznanskih ravninah, o poljih in gozdovih, o kakršnih še v pravljicah niso brali.

"Jejhata, to je daleč! Saj bi se siromak izgubil, kako naj pride domov," je zmajevala Koparica in se križala, možakarji so se pa spogledovali.

"Za Nežo ga bom najel, zanjo je dela preveč, jaz sam pa tudi

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN

All modern equipment 13 stools, bar. New 6 ton air cond. West Side. Retiring. Call 378-3228.

(64)

DRUG & SUNDRY STORE

All stock, losing lease. \$6,000 inventory, sell for \$2,000 or best offer. Call 335-4375.

(64)

RESTAURANT

In Bowling Alley
Good family operation

Call owner. 253-9196

(64)

REAL ESTATE FOR SALE

WASCO — BY OWNER

1.9-10 acres, virgin woods, bldg. restrictions. 35 mi. W. of Chgo. on Rte. 64. \$18,000-best offer. Call after 5 p.m. 669-5336

(65)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER — Mature woman to live in with older couple. Cook- ing, lite hse. work. \$25. wk. plus rm.-bd. 586-1788

(64)

HOUSEKEEPER

To live in. Prefer widow on soc. sec. Will provide rm. & board. Call 277-0771 after 7 p.m.

(65)

HOUSEHOLD HELP

We are looking for a wonderful couple

Who are dependable, mature, and honest. WOMAN FOR GENERAL HOUSEWORK AND COOKING (we have other help). MAN FOR GARDENING, LANDSCAPING, AND CARE OF OUTSIDE PREMISES. Private living quarters, permanent position, excellent wages. WOULD ALSO CONSIDER 2 SINGLE WOMEN. Excellent working conditions in a beautiful home overlooking the lake. Write giving references to:

Mrs. H. L. Hunt

4009 Lawther Drive
Dallas, Texas 75218

(64)

ter preveč strah in ga ni preveč- krat pustila.

"Veš, Nežin hlapec, to ti je delavec! Dve leti naj bo na gruntu, pa ti ga spravi pokonci!" ga je hvalil Adamovec, ga je hvalila Brodnica in je prizna- vala Vodnica in Anžičevka.

"Le premlad se mi zdi za tako samoto!" se je vtaknila Kozječka, ki je povsod ovohala greh in se ji je zdela, da izza vsakega vogla gleda.

"Preveč je s Tonetom skusila, nak, ta se pa ne bi spozabila!" jo je zagovarjala Dolinarica, ki je vedela, kam Kozječka meri.

"Nazadnje pa ni več otrok!" je še siknila, da je Kozječko speko.

"Saj to je!" so ji pritrdjevale babnice, na tihem se pa spoti- kale, ker sta Neža in Sergej ho- dila k maši kar skupaj kot mož in žena, Gruntarica in hlapec, ki ga je od bogve kod prineslo, nak! Nekatero so ji to zamerile, druge se pa še zmenile niso. Hvaležna mu je lahko, da se za grunt tako briga, pa čeprav ga ne more prida plačati.

Neža še nikoli ni obdelovala grunta s takim veseljem. Za kar je prijel Sergej, je bilo zlato in, kar je vsadil in vsejal, je obro- dilo stotero. Ob deževnih dneh je popravil skoraj preperele pluge, lestve, podboje, vrata, kosišča in toporišča in se igral s Tončkom, ki mu je povsod hotel pomagati s svojo plantačo in še svetovati, kot bi že zave- dal, da je on gospodar. Za zimo ji je pripravil drv, cele skladov- nice parobkov je nakopal in jih za panjače naklal, vejnikov na- sekal za kravo in voliča, če bo dolga zima in bi klaje zmanjko- valo. Reže v hlevu je z mahom zamašil, da bi živali ne zmrzo- vali. Delal je, kot da je grunt njegov in da dela zase, ne pa kot izposojen hlapec, ki ima komaj pravico do plače, do hlač in klo- buka ter hodnične srajce o sve- tem Juriju pa že ne.

Neža se je kar pomladila in to so opazile tudi ženske. Razla- gale so si po svoje, toda očitati ji nič niso mogle.

Zimo so pretolkli, kot Neža ni pomnila. Bilo je sicer mraz, da je pokalo, toda peč je bila zmerom topla in toplo je bilo v hiši že zato, ker je v njej dihal Sergej. Dnevi so kar kopneli, bili pa lepi, da so se ji kar smi- lili. Hiša se ji je zdela prazna, če le za trenutek ni bilo Sergeja, in zdaj je čutila, da bi ji bilo življenje brez njega Konškarjev grunt pestota. Sergej ji ni bil več le hlapec, kos njene duše je postal, njen gospodar, pa sama ni vedela kdaj in zakaj. Le zdaj pa zdaj se je vzdržnilo in za tre- nutek jo je speko v duši. Oči- tala si je greh, nenadoma se ji je Tone zasmilil in čuden mraz jo je stresel. Ko so se odprla vrata, se je ustrašila, če morda ne stopi v hišo on in ne Sergej. Ko pa je zagledala pred seboj tujca, ki ji je bil zdaj poleg Tončka najdražje bitje, je poza- bila na vse in greh, ki se je raz- grinjal pred njo v vsej grozoti in sramoti, je nenadoma zbledel in vse lepo življenje se ji je spet nasmehnilo, kot da ni nikogar na svetu, ki bi ga mogel le za hipec oskruniti.

"Kako pa s hlapcem misliš?" jo je nekoč vprašala mati, ne- kam zaskrbljeno jo je pogledala, kot da ji vest izprašuje. Nežo je zbolelo, nehote je povesila oči in se zamislila. Nak, brez Ser- geja bi ne mogla več, nak...

Znašla se je v vrtincu, iz katere- ga ni bilo poti. Stiskalo jo je za glavo in dušilo jo je v grlu. Sram jo je bilo pred materjo, kot da ji je vse očitno, in rada bi se ji bila do čistega izpove- dala, pa ni mogla do besede.

"Pri hiši ostane, pod soncem ga ni takega hlapca!" je nena- doma bruhalo iz nje. Ob besedi izposojen hlapec se ji je nekam čudno za- teknilo in tuje zvenelo. Na ti- hem se je okregala, da je svojega izvoljenca s hlapcem pitala.

"Ne vem, če bo prav?" je šep-

nila mati, ki je nekaj slutila, ni si pa slutnje mogla razložiti. Mi- sel, da res ni kaj prav s Serge- jem, je izpljunila, pa se ji je še zmerom vrivala.

"Zakaj?" je zategnila Neža presenečeno in skoraj togotno, da je mater zbolelo.

"Ljudje..." je začela mati, končati pa ni mogla. Kriknilo

je v njej, da so ljudje dostikrat krivični sodniki. Neža je pa osupnila, na ljudi še pomislila ni. Zdaj se ji je pa zazdelo, da so jo že zdavnaj prebadali z oč- mi in ji pomežikovali, kot da ji hočejo reči: "No, s Sergejem sta si pa dobra, iz hlapca se je v gospodarja preoblekel."

(Dalje prihodnjič)

LEPO PROSIMO:
Poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obvestilu. Prihranite nam delo in nepotrebne stroške. Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj. Hvala!

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

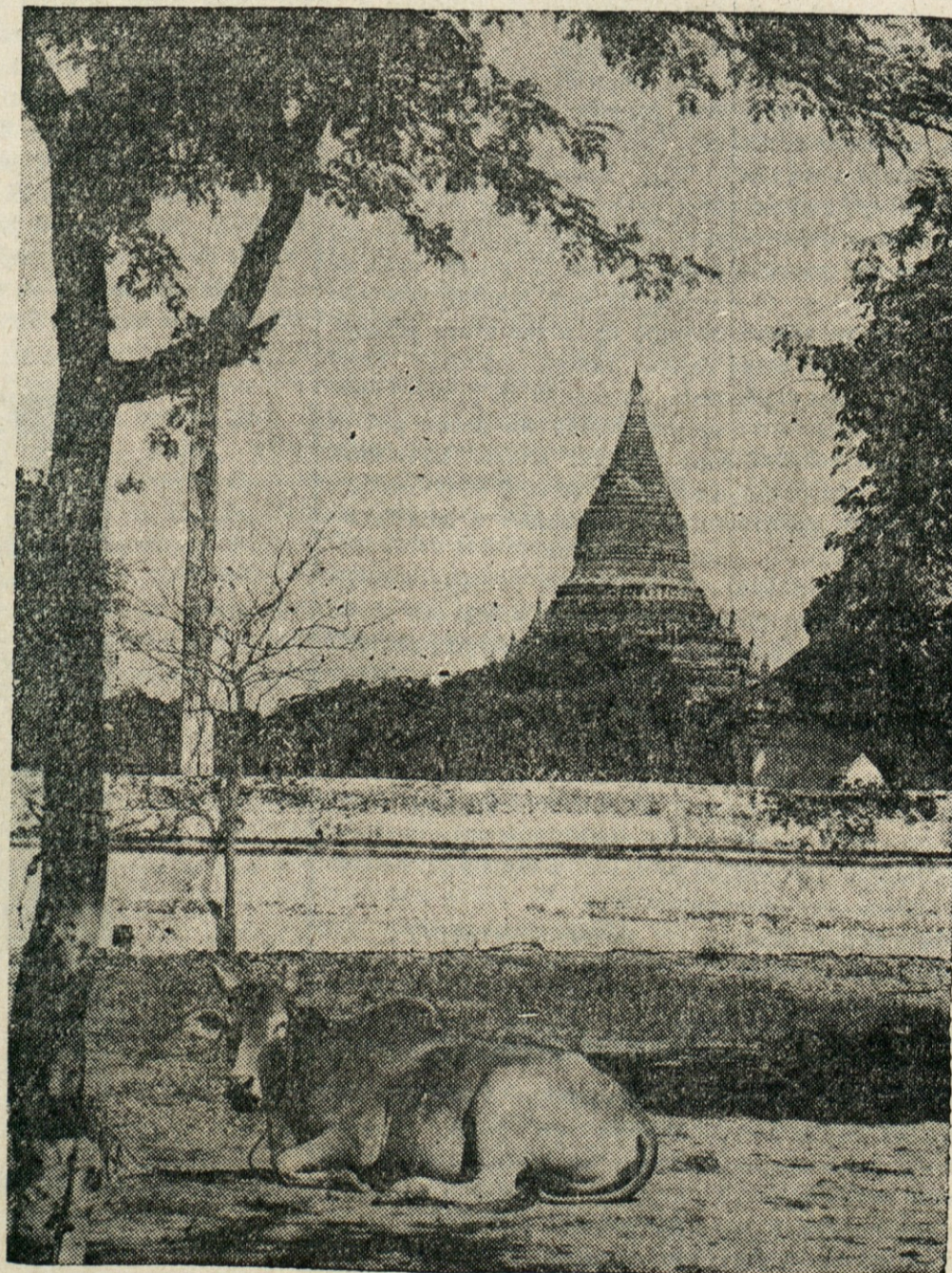
AMERIŠKI DOMOVINI

NEPREDVIDENO BREME. — Ko se je ladja vrnila v pri- stanišče Gdinje z viharneja morja v zimskem mrazu, je bi- la pokrita z ledom. Mornar ga odstranjuje, ker je to za lad- jo nepotrebno in odvisno breme.

VEČJA KOT DEKLETCE! — Riba, ki jo drži Tami Jo Tra- vant v rokah, je skoraj večja nje. Veselo jo kaže v St. Pe- tersburgu v Floridi vsem znankam in prijateljicam.

PAGODA V OZADJU — Burma je budistična dežela s preko 5000 pagodami, katerih ena je v ozadju slike. V ospredju počiva krava, ki pa v Burmi ni sveta žival kot v Indiji. Burma ima preko 26 milijonov prebivalcev, ki žive pretežno od poljedelstva. Glavni pri- delek je riž. Pridelajo ga toliko, da ga izva žajo.